

Aarhus Kommune
Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8000 Århus C

Borgmesterens medvirken i en video

6. september 2018

Ankestyrelsen har den 16. maj 2018 på baggrund af nogle avisartikler bedt Aarhus Kommune om en udtalelse om borgmesterens medvirken i en video fra en frisørsalon.

J.nr. 18-34629

Vi har herefter modtaget mail af 10. august 2018 med bilag fra Aarhus Kommune.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Resumé

Tel +45 3341 1200

Det er efter en samlet vurdering af baggrunden for borgmesterens besøg og videoens indhold Ankestyrelsens opfattelse, at Aarhus Kommune har ydet indirekte støtte til frisørsalonen i strid med kommunalfuldmagtsreglerne.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Kommunen har oplyst, at den vil følge Ankestyrelsens udtalelse. Ankestyrelsen foretager derfor ikke mere i sagen.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Ankestyrelsens opfattelse.

Sagens baggrund

Ankestyrelsen er gennem nogle avisartikler blevet opmærksom på, at borgmesteren i Aarhus Kommune har medvirket i en video fra en frisørsalon.

Vi har på den baggrund den 16. maj 2018 bedt Aarhus Kommune om en udtalelse.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har efterfølgende den 22. maj 2018 sendt Ankestyrelsen kopi af økonomi- og indenrigsministerens svar til

Folketinget på spørgsmål nr. S 799-803 med henblik på, at Ankestyrelsen kan vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag.

Aarhus Kommune har i mail af 10. august 2018 blandt andet vedhæftet et brev af 5. juli 2018 fra borgmesteren til Ankestyrelsen. I brevet henvises der til et vedlagt svar fra Borgmesterens Afdeling på en forespørgsel fra et byrådsmedlem:

"På baggrund af borgmesterens deltagelse i en reklamevideo for frisørsalon Slikhaar ønsker Dansk Folkeparti svar på følgende spørgsmål:

1. Er borgmesteren enig i, at der er tale om en reklamevideo?

a. Hertil kan oplyses, at den pågældende video blandt andet ligger offentligt tilgængeligt på frisørsalonens officielle Youtube-kanal "Slikhaar TV" der har omkring 1,8 millioner abonnenter, at videoen er set mere end 28.000 gange, at videoen hedder "Mayor Edition" og at der i videoen præsenteres flere forskellige produkter fra den pågældende virksomhed ligesom virksomhedens logo fremgår i hele videoen.

SVAR:

Som en vigtig del af borgmesterens virke deltager han jævnligt i virksomhedsbesøg, firmaåbninger og i andre relationer med lokale virksomheder. (bilag 1)

Inden for de senere år er det blevet helt almindeligt, at der i forbindelse med sådanne besøg og events laves film og andre optagelser til brug for virksomhedens egne medieplatforme, herunder også sociale medier. Der kan også være tale om deltagelse i f.eks. musikvideoer, som det er sket med kunstnere som Drabant og Marwan. I forbindelse med Nytårsbriefing på Aarhus Rådhus i januar i år medvirkede Jyske Bank TV og lavede en række optagelser fra eventen. Det kan også nævnes, at borgmesteren (sammen med byrådsmedlem X [Ankestyrelsens anonymisering]) tidligere har deltaget i en video for TV-stationen Kanal 5 i forhold til fodboldlandsholdet.

Borgmesteren anser det for helt legitimt og naturligt, at han på den måde kan være med til at skabe opmærksomhed omkring lokale virksomheder, organisationer mv. Blandt andet i samarbejde med Udenrigsministeriet har borgmesteren i Kina, Indien og Sydafrika deltaget i samarbejde med danske virksomheder som Danfoss, Grundfos og Kamstrup.

Den pågældende optagelse hos Slikhaar var tænkt som en video-gimmick ikke mindst i lyset af at, at virksomheden er opstået som og fungerer som et youtube-fænomen.

Vi har i de senere år konstateret en eksplosion i brugen af sociale medier, hvor film og fotos spiller en afgørende rolle, og hvor firmaers brug af medierne umuliggør den traditionelle skelnen mellem på den ene side markedsføring og ikke-kommerciel kommunikation på den anden side. På den baggrund åbner det mulighed for en diskussion om gråzoner med hensyn til ministres, borgmestres og andres medvirken i relation til reklameværdi etc.

Borgmesteren kan derfor med tilfredshed konstatere, at der i Folketinget er rejst § 20 spørgsmål om sagen, så man ad den vej kan klarlægge det juridiske grundlag i sådanne sager og vurdere, om der måtte være brug for at udstikke klarere retningslinjer til kommunerne. Sagen er fra økonomi- og indenrigsministeren sendt til vurdering i Ankestyrelsen.

Eventuelle nye retningslinjer herfra vil naturligvis blive fulgt i Aarhus Kommune.

2. Hvem tog initiativ til, at borgmesteren skulle deltage i den pågældende reklamevideo?

SVAR: Det var borgmesteren selv og hans sekretariat, som i dialog med virksomheden tog initiativ til at få lavet en optagelse.

3. Hvem betalte for klipningen, var det Borgmesteren selv, kommunen eller var det en gave fra butikken?

SVAR: Borgmesteren betalte selv for klipningen.

..."

Aarhus Kommune har også vedhæftet en mailkorrespondance mellem kommunen og frisørsalonen. Følgende fremgår blandt andet af en mail af 9. marts 2018 fra en medarbejder i kommunen til frisørsalonen:

"For jeg vil høre, om det kunne være sjovt (og relevant) at lade borgmesteren få gjort noget ved sit hår i forbindelse med besøget hos jer. Måske kunne man bruge det i en gimmick, evt ift pressen."

Frisørsalonen har den 9. marts 2018 blandt andet svaret dette:

"Ift. pressen, så er det selvfølgelig en stærk udmelding for os, at selve borgmesteren hår bliver ordnet af Slikhaar Studio."

Ankestyrelsens kompetence

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50.

Ankestyrelsens udtalelse

Der findes der ikke skreven lovgivning, der regulerer en borgmesters adgang til at deltage i videoer, som den aktuelle. Som det videre fremgår skal vurderingen derfor foretages efter de ulovbestemte retsgrundsætninger om kommunalfuldmagten og de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglig forvaltning.

Efter kommunalfuldmagtsreglerne kan en kommune udføre eller støtte en aktivitet, i det omfang der er en kommunal interesse i aktiviteten.

Et velfungerende privat erhvervsliv er et eksempel på en traditionel kommunal interesse.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer, herunder borgmesteren, kan derfor for eksempel besøge forskellige virksomheder i kommunen og på den måde få kendskab til det lokale erhvervslivs behov og erfaringer. Kommunen kan inddrage dette i tilrettelæggelsen af en kommunal erhvervspolitik, der afspejler et generelt og fælles behov hos de lokale virksomheder.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer kan også deltage i virksomhedsåbninger som repræsentanter for kommunen.

Direkte eller indirekte individuel støtte fra en kommune til en privat erhvervsvirksomhed er derimod normalt udelukket efter kommunalfuldmagtsreglerne, da en sådan støtte kan være konkurrenceforvridende.

En kommune må derfor som hovedregel ikke reklamere for en privat virksomhed, da det vil være indirekte kommunal støtte til virksomheden.

Til uddybning kan henvises til "Kommunernes opgaver" af Karsten Revsbech, 3. udgave, 2015, side 232 og 233:

"Kommuner kan i et vist begrænset omfang deltage i markedsføring af betydning for erhvervsvirksomheder i kommunen. Hvis kommunen har købt og anvendt en lokal virksomheds produkt, vil den således på forespørgsel kunne berette om sine erfaringer med dette produkt. Derimod vil det som udgangspunkt ikke være lovligt, at en kommune støtter målrettede markedsføringsbestræbelser for bestemte lokale produkter, f.eks. i udlandet.

...

Som det allerede vil være fremgået, er der grænser for, hvor langt en kommune kan gå med hensyn til at støtte det lokale erhvervsliv i form af information og kontakt. Grænserne kan i hovedpunkt angives således: Støtten skal afspejle lokale fællesbehov og ikke enkelte virksomheders individuelle behov. Kommunen må ikke påtage sig egentlige rådgivningsopgaver (f.eks. konsulentfirmaer og revisionsvirksomhed). Kommunen må heller ikke overtage virksomheders naturlige produktionsomkostninger, herunder omkostninger til markedsføring i forbindelse med de varer og tjenesteydelser, de sælger. Den service og støtte, som kommunen yder, skal stå åben for alle virksomheder, som naturligt kan have en interesse i den."

Ankestyrelsen har i forbindelse med sagen set videoen, hvor borgmesteren kommer alene ind i frisørsalonen, får vasket håret og bliver klippet. Salonens egne produkter er fremhævet i videoen.

Det fremgår af videoen, at borgmesteren er i frisørsalonen som repræsentant for kommunen.

Om baggrunden for borgmesterens medvirken i videoen fremgår det af korrespondancen mellem kommunen og frisørsalonen, at besøget kom i stand på kommunens initiativ, at kommunen foreslog at anvende besøget til at skabe opmærksomhed i pressen, og at frisørsalonen forventede en positiv effekt af besøget.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at borgmesterens medvirken i videoen – uanset om anledningen til besøget i frisørsalonen kan betegnes som et virksomhedsbesøg - konkret fremstår som en anprisning af frisørsalonen frem for andre virksomheder.

Det er derfor efter en samlet vurdering af baggrunden for borgmesterens besøg og videoens indhold Ankestyrelsens opfattelse, at Aarhus Kommune har ydet indirekte støtte til frisørsalonen i strid med kommunalfuldmagtsreglerne.

Som det fremgår ovenfor har kommunen oplyst, at den vil følge Ankestyrelsens udtalelse. Ankestyrelsen foretager derfor ikke mere i sagen.

Vi sender en kopi af dette brev til Folketingets Ombudsmand og TV2 Østjylland, der begge har bedt om det.

Udtalelsen bliver offentliggjort på www.ast.dk i anonymiseret form.

Venlig hilsen

Dorthe Langelund